

Concert 29 oktober 2006

Joris van Rijn (viool) en
Hans Eijsackers (piano)

Hotel Vennendal
Nunspeet

3e Randmeerconcert - seizoen 2006/2007
zondag 29 oktober 2006 14.00 uur
Hotel Vennendal—Nunspeet

Joris van Rijn—viool
Hans Eijsackers—piano

PROGRAMMA

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Sonate voor piano en viool in Bes, KV 454 (1784)

Largo - Allegro

Andante

Allegretto

Eugène Ysaye (1858-1931)

Poème Élégiacque op. 12

~ Pauze ~

Robert Schumann (1810-1856)

Sonate voor viool en piano in d, op. 121 (1851)

Ziemlich langsam

Sehr lebhaft

Leis, Einfach

Bewegt

Béla Bartók (1881-1945)

Eerste Rhapsodie voor viool en piano (1928)

Prima parte: "Lassú"

Seconda parte: "Friss"

Eugène Ysaye

Robert Schumann

Béla Bartók

Hans Eijsackers ('s-Gravenhage , 1967)

studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Gérard van Blerk, aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam bij Jan Wijn en volgde masterclasses bij o.a. György Sebök. Hij won o.m de Rotterdamse Piano-3-daagse, het Prinses Christinaconcours en het Europees Pianoconcours.

Eijsackers is de pianist van het Hexagon Ensemble, als docent kamermuziek en duoklas verbonden aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en als docent hoofdvak piano aan de HKU te Utrecht. Daarnaast treedt hij veelvuldig op als solist en begeleider. Hij vormt een vast duo met bariton Geert Smits, met mezzosopraan Xenia Meijer en met

klarinetist Lars Wouters van den Oudenweijer. Zowel met Xenia als met Lars maakte hij een tournee langs de grote concertzalen van Europa en Carnegie Hall (New York) in de serie 'Rising Stars'.

Hans Eijsackers is ook als componist actief. Zijn twee composities 'El Beso' en 'Amuse Gueule' werden door publiek en pers in binnen- en buitenland enthousiast ontvangen. Op 16 september 2003 ging zijn laatste werk: 'Bekentenis' (naar een novelle van Belcampo) in première bij het Hexagon Ensemble in samenwerking met acteur/verteller Henk van Ulsen. 'De Bekentenis' is een onderdeel van het programma 'Van Epos tot Opus'.

Joris van Rijn (Rheden, 1976) begon zijn vioolstudie op vijfjarige leeftijd aan de Streekmuziekschool te Dieren, waarna hij vanaf zijn negende jaar zijn studie voortzette bij Els Krieg aan het Zwolsch Conservatorium. In 1992 kwam hij onder de hoede van Jaring Walta aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag waar hij in 2000 afstudeerde met onderscheiding. Aansluitend zette hij zijn studie voort als Fulbrightstudent aan de Juilliard School te New York bij Glenn Dicterow, concertmeester van de New York Philharmonic. Tevens volgde hij lessen en masterclasses bij Herman Krebbers, Victor Liebermann, Robert Mann, Denes Szygmondy en Jan-Willem de Vriend.

In 1991 won Joris van Rijn de 3e prijs bij het Prinses Christina Concours. In 1999 won hij de tweede prijs bij het Nationaal Vioolconcours Oskar Back, waar hem tevens de AEX-prijs werd toegekend voor zijn interpretatie van de verplichte hedendaagse compositie. Als solist stond hij voor het Residentie Orkest, het Radio Symfonie Orkest, het Noord-Hollands Filharmonisch Orkest, het orkest van het Koninklijk Conservatorium en het Bellitoni Ensemble in samenwerking met o.a. de dirigenten Ed Spanjaard, Shlomo Minz en Jaap van Zweden. Ook wordt hij regelmatig uitgenodigd voor verschillende kamermuziekfestivals in Europa.

Enkele notities bij dit concert

Mozart schreef als wonderkind al achttien sonates voor klavier waarbij de viool een melodielijn meespeelt. Die tellen niet echt mee. Maar als rijpe componist schreef hij nog eens vijftien sonates voor klavier en viool en dat zijn prachtige sonates. (Ik vind Mozarts sonates voor viool en piano mooier dan zijn sonates voor piano solo.) Mozarts vader Leopold was een groot violist en vioolleraar. Hij vond dat Wolfgang, die ook heel goed viool speelde, zich meer op dat instrument moest toeleggen. Maar Wolfgang gaf meer om klavier spelen.

De laatste drie sonates zijn ieder op zich heel bijzonder. Mozart schreef die in 1784, 1785 en 1787. De sonate van vanmiddag is de op twee na laatste die Mozart schreef, uit het jaar 1784. Hij schreef hem voor een beroemde Italiaanse violiste die toen in Wenen speelde, Regina Strinasacchi. Mozart bewonderde haar spel zeer. Samen met haar gaf hij de eerste uitvoering, waarbij Mozart de klavierpartij uit zijn hoofd speelde omdat hij nog geen tijd had gevonden om die op te schrijven. Bij deze sonate is de rol van de viool niet meer ondergeschikt aan die van de piano.

Op de website: compositeursdebelgique.be staat een zeer uitgebreid en interessant verhaal over **Eugène Ysaye**. Zijn voorouders waren allemaal violist, dikwijls naast een ander beroep. Eugène was een wonderkind. Op zijn achtste won hij al

een prijs en ging naar het conservatorium van zijn woonplaats Luik. Van het conservatorium werd hij afgestuurd, waarschijnlijk omdat zijn vader ruzie kreeg met de vioolleraar over de methode van onderricht. Later liep de beroemde (Luikse) componist (van vooral vioolmuziek) Vieuxtemps langs het huis waar Ysaye woonde en hoorde zijn eigen muziek spelen en wel op een manier die hem bijzonder beviel en dus klopte hij op de deur. En zo ging Ysaye terug naar het conservatorium. Later raakte hij in Parijs erg bevriend met de oudere Vieuxtemps die toen erg met zijn gezondheid tobde. Daar leert hij ook andere componisten kennen, onder wie Franck, die een grote invloed op hem krijgt.

Van Ysaye zijn vooral de (zeer moeilijke) werken voor viool solo bekend. De Poème Élégiacque is oorspronkelijk geschreven voor viool en orkest. Er was ook een versie voor viool en piano, maar de pianopartij daarvan is verloren gegaan. Zijn kleinzoon Jacques Ysaye heeft die opnieuw gemaakt. Ik heb dit stuk nooit gehoord en ben er zeer nieuwsgierig naar.

In 1850 verhuisden **Robert Schumann** en zijn vrouw, de beroemde pianiste Clara Wieck, van Leipzig naar Dusseldorf waar hij muziekdirecteur werd. In 1851 schreef hij vlak na elkaar twee sonates voor viool en piano. De tweede werd op een huisconcert ten doop gehouden met Clara aan de piano en de beroemde violist Ferdinand David (net als Ysaye zeer bekend bij violisten, maar nauwelijks daarbuiten) aan wie de sonate is opgedragen.

Schumann was manisch depressief, zoals we dat nu zouden noemen: hij kende periodes van enorme productiviteit, afgewisseld met periodes van zware somberte, waaraan hij drie jaar na het schrijven van deze sonates definitief ten prooi viel en weer twee jaar later stierf.

Schumann schreef eerst vele grote en prachtige werken voor piano solo. Hij was een goed pianist die door onverstandig gedrag zijn rechter hand onbruikbaar maakte. Later schreef hij in korte tijd drie strijkkwartetten, weer later in korte tijd andere kamermuziek, dan weer een periode symfoniën en dus in 1851 twee vioolsonates.

Schumann was niet bijzonder geïnteresseerd in de viool, maar daar kwam verandering in toen hij met David in contact kwam. Deze sonates worden niet dikwijls gespeeld, vergeleken met die van Mozart, Brahms of Beethoven. Ik vind het echter prachtige stukken en ben blij dat we één daarvan vanmiddag kunnen beluisteren.

Bela Bartok deed veel onderzoek naar de Hongaarse volksmuziek. Dat heeft zijn componeren zeer beïnvloed, al blijft hij altijd een intellectueel componist: hij schreef geen Hongaarse dansen (zoals Brahms) of Hongaarse Rhapsodieën (zoals Liszt). Hij schreef zes strijkkwartetten, prachtige muziek, waar je veel moeite voor moet doen omdat ze ingespannen luisteren vergen. Na het schrijven van het vierde strijkkwartet wilde Bartok iets maken dat toegankelijker was. Hij had twee goede vrienden die geweldige violisten waren en voor ieder van hen schreef hij in korte tijd een Rhapsodie voor viool en orkest. Van de eerste horen we vandaag een versie voor viool en piano. In dit stuk zit in de orkestpartij een cimbaal en dat zult u waarschijnlijk wel herkennen in de pianopartij.

Wouter Molendijk, 23 oktober 2006

Hotel Vennendal met entree en de gezellige wintertuin, waar het concert plaatsvindt

Routebeschrijving

Hotel Vennendal, Vennenpad 5, 8072 PX Nunspeet.
Telefoon: 0341-261016.

Vanaf Rotterdam, Utrecht, Amersfoort:

U rijdt naar de A28 richting Zwolle. U neemt de afslag Nunspeet-Elspeet (afrit 14) en bovenaan de afslag gaat u op de rotonde richting Nunspeet. U blijft deze weg volgen en gaat de volgende rotonde half rond en vervolgt uw weg tot de tweede rotonde en gaat deze een kwart rond. De weg waar u nu op uitkomt leidt u naar het hotel.

Vanaf Zwolle:

U rijdt naar de A28 richting Utrecht. U neemt de afslag Nunspeet Noord (afrit 14) en bovenaan de afslag gaat u op de rotonde richting Nunspeet. U blijft deze weg volgen en neemt de volgende rotonde voor een kwart. De weg waar u op uitkomt leidt u naar het hotel.

